

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 15CoP/167/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2123207418
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Alena Čakváriová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2123207418.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Aleny Čakváriovej a členiek senátu Mgr. Patrície Železníkovej a JUDr. Blanky Podmajerskej, vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, so sídlom Jána Bottu 4, Trnava, dieťa rodičov: matka – C. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. E. XXXX/XX, F., a otec – G. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXXX/XX, F., v konaní o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie matky proti uzneseniu Okresného súdu Trnava č.k. 40P/84/2023–8 zo dňa 02.10.2023, takto

rozhodol:

I. Uznesenie súdu prvej inštancie sa v napadnutom výroku I. p o t v r d z u j e.

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Trnava uznesením zo dňa 02.10.2023, č.k. 40P/84/2023-8 vo výroku I. zamietol návrh matky na vydanie neodkladného opatrenia. Vo výroku II. ustanovil maloletej A. B., nar. XX.XX.XXXX na zastupovanie v tomto konaní za procesného opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, so sídlom Jána Bottu 4, Trnava. III. Žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa ust. § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, ods. 2 písm. d/, § 326, zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a § 2 ods. 1, § 360 ods. 1, § 361 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), čl. 5, § 25 ods. 3 Zákona o rodine. Poukázal na to, že styk rodiča s maloletým dieťaťom je špeciálnou zložkou rodičovských práv (a povinností), ktoré patria bez rozdielu každému rodičovi, s výnimkou prípadov v zákone uvedených. Hlavným účelom styku rodiča s maloletým dieťaťom, ktorému dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti, je zabezpečenie spoluúčasti tohto rodiča na výchove dieťaťa, na udržiavanie rodičovského vzťahu a upevňovanie citového puta medzi rodičom a maloletým dieťaťom. Súd obmedzí alebo zakáže styk maloletého dieťaťa s rodičom, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa. Zákaz styku rodiča s dieťaťom, ako aj obmedzenie styku, je špecifickým druhom obmedzenia rodičovských práv, pričom ide o posúdenie odbornej otázky, ku ktorej je potrebné vykonať riadne dokazovanie napr. aj znalcom z príslušného odboru. Po oboznámení sa s návrhom matky na vydanie neodkladného opatrenia pred začatím konania vo veci samej, na zákaz stretávania sa otca s maloletým dieťaťom, dospel k záveru, že matka dostatočne neosvedčila dôvodnosť podaného návrhu. Konštatoval, že matka síce opísala skutočnosti, ktoré by mohli odôvodňovať zásah súdu do pomerov rodičov a maloletého dieťaťa, avšak tieto tvrdenia vôbec neosvedčila, t. j. dostatočne hodnoverne neosvedčila. Z predložených listín ako dôkazných materiálov nevyplynul záver o potrebe bezodkladnej zmeny úpravy stretávania sa otca s maloletým dieťaťom formou neodkladného opatrenia a už vôbec nie v navrhovanom zákaze styku otca s maloletou ako konečného rozhodnutia vo veci samej. Z predložených listín nebolo osvedčené žiadne (negatívne) správanie sa otca, ktoré by odôvodňovalo naliehavú potrebu zákazu styku otca s maloletou a tým zmenu doterajšej súdom schválenej úpravy styku s otca. Poukázal na to, že matka

nepodala návrh na začatie konania vo veci samej, v ktorom by mal otec možnosť vyjadriť sa k podanému návrhu matky, uviesť svoje vlastné tvrdenia a skutočnosti a navrhnuť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Uviedol, že zakázať rodičovi stretávať sa s jeho dieťaťom je najsilnejším zásahom súdu do rodičovských práv, ktoré musí byť riadne odôvodnené, a nevyhnutnosť tohto zásahu zo strany súdu musí byť riadne preukázaná dokazovaním na pojednávaní, čo nie je možné dosiahnuť v konaní o návrhu na vydanie neodkladného opatrenia. Potreba vydania neodkladného opatrenia musí byť naliehavá a súd nemá mať závažnejšie pochybnosti o nároku navrhovateľa, príp. oprávnenej osoby - maloletého dieťaťa. Miera osvedčenia sa spravuje situáciou v konkrétnej veci, keď osvedčenie tvrdenej skutočnosti musí byť dostatočne presvedčivé pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana. Z listín doložených matkou nemal osvedčené skutočnosti ňou tvrdené, keď matka v návrhu na vydanie neodkladného opatrenia neunesla bremeno osvedčenia jej tvrdení. Vo výroku II. v súlade s ust. § 31 ods. 2, 3, 4 Zákona o rodine ustanovil maloletej v konaní na zastupovanie procesného opatrovníka, ktorý bude zastupovať jej záujmy. O trovách konania o neodkladnom opatrení rozhodol v zmysle generálnej klauzuly mimosporového konania, podľa ktorej žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

3. Proti výroku I. napadnutého rozhodnutia podala odvolanie matka navrhujúc odvolaciemu súdu, aby jej návrhu na zákaz styku s maloletou vyhovel alebo aspoň čiastočne obmedzil na styk v prítomnosti tretej osoby na obmedzený krátky časový úsek, t.j. tak, aby nebola maloletá počas nočných hodín s otcom. Žiadala prehodnotiť rozhodnutie súdu prvej inštancie, pretože otec dieťaťa porušil všetky rodičovské morálne medze, hranice, pri maloletej nevedie príkladný život, v jej prítomnosti požíva alkohol, bije ju, nadáva jej, neprispieva na jej výživu, chodí s ňou kraďnúť do obchodov rôzne veci a podľa slov maloletej ju sexuálne zneužil. Otec maloletú poškodzuje a neplní si svoje rodičovské povinnosti, preto by nemal mať v plnom rozsahu rodičovské práva. U otca nie sú podmienky, v ktorých by malo dieťa vyrastať. Voči otcovi maloletej je začaté trestné stíhanie vo veci sexuálneho zneužívania na Okresnom riaditeľstve policajného zboru v Trnave, odbor kriminálnej polície. Nemôže dovoliť, aby sa maloletá naďalej s otcom stretávala, nakoľko jeho správanie je ďaleko za hranicou tolerovateľnosti, pričom má obavy, že to urobí znovu. Podľa slov psychologičky, ak raz vykonal takýto čin a prekročil hranice, môže sa takéto jeho konanie zopakovať. Ako matka je povinná maloletú chrániť a nechce, aby bolo ohrozené jej psychické či fyzické zdravie. Uviedla, že s otcom maloletej nevedie žiaden spor, ide jej len o morálny, etický, zdravý a bezpečný vývin a výchovu jej dcéry. Zdôraznila, že tvrdeniu maloletej ohľadom sexuálneho zneužívania verí, pretože ju vedie k tomu, aby vravela pravdu a nemá dôvod si vymýšľať.

4. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky navrhol uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku potvrdiť ako správne, s ktorým sa plne stotožňuje. Tvrdenia matky uvedené v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia považoval za vymyslené, ničím nepodložené, s cieľom ublížiť jemu a jeho vzťahu s maloletou. Uviedol, že jeho dcéra je pre neho najviac, čo v živote má. Nikdy v živote nikomu neublížil, tobôž nie dcére, ktorú miluje. Na svoju dcéru nikdy nezvýšil hlas, nijakým spôsobom ju sexuálne neobťažoval, neudieral päšťou, nebil ju a neublížil jej. V súčasnosti býva u svojich rodičov, teda u starých rodičov maloletej a nie je mysliteľné, aby nejakým spôsobom dcérku obťažoval v ich prítomnosti, alebo aby sa vymočil do dcérkinej postele tak ako udáva matka. Z týchto krivých obvinení zo strany matky je zúfalý a bol nútený podať na matku trestné oznámenie za krivé obvinenie, o čom pripojil potvrdenie (Potvrdenie o oznámení OR PZ v Trnave zo dňa 06.10.2023). Hoci jeho čas na stretnutia s maloletou sú len štyri dni v mesiaci, snaží sa vychovávať ju čo najlepšie, aby z nej vyrástol slušný človek. Poukázal na to, že je netrestaný, nikdy nemal problém so zákonom, nikdy nebol obvinený v trestnom konaní. Vyslovil domnienku, že matka podala návrh z pomsty, pretože meškal s plátbou výživného, ktoré sa snaží pravidelne platiť. Voči maloletej neprechováva žiadne negatívne správanie. Mal za to, že zákaz jeho styku s dcérou je najsilnejším zásahom do jeho práv rodiča, ktoré nemôže byť uskutočnené len na základe vyjadrenia matky, ktorá v návrhu uviedla ničím nepreukázané klamstvá. Nakoľko sa k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nemal možnosť vyjadriť, učinil tak teraz. Dal do pozornosti, že matka mu neumožňuje stretnutia s maloletou, s ktorou nebol v kontakte posledných pár mesiacov.

5. Kolízny opatrovník sa k odvolaniu matky nevyjadril.

6. Odvolací súd preskúmal vec napadnutú vo výroku I. odvolaním matky, v ktorej nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 65 a § 66 CMP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 378 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že odvolanie matky nie je dôvodné.

7. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

8. Súd prvej inštancie vec správne právne posúdil a vyvodil z nej aj správny právny záver. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie a poukazuje naň (§ 387 ods.1 CSP). V odvolaní neboli uvedené žiadne skutočnosti, ktoré by mali za následok zmenu rozhodnutia súdu prvej inštancie v napadnutom výroku I..

9. Účelom inštitútu neodkladného opatrenia je rýchla a dočasná úprava právnych pomerov účastníkov, ktorá však zásadne nemôže prejedikovať ich práva a záujmy. V konaní starostlivosti súdu o maloleté deti pri nariadení neodkladného opatrenia je súd v záujme maloletého dieťaťa povinný starostlivo uvážiť, či sú pre také opatrenie splnené všetky zákonné podmienky. Z charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie. To však neznamená, že súd môže vydať neodkladné opatrenie len na základe tvrdení rodiča bez osvedčenia aspoň základných skutočností, ktoré by umožnili prijať záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana. Pre súd je prioritou záujem maloletého dieťaťa a vytvorenie stavu spravodlivej rovnováhy medzi záujmom dieťaťa a jeho rodičmi, pričom zvláštny význam sa kladie na záujem dieťaťa, ktorý môže mať prednosť pred záujmom rodiča a neumožňuje rodičovi vynútiť si také opatrenia, ktoré by ohrozovali zdravie a rozvoj dieťaťa.

10. Vydanie neodkladného opatrenia je opodstatnené vtedy, ak sa tvrdí a osvedčí, že sú tu právne vzťahy medzi účastníkmi, že tieto právne vzťahy vyžadujú dočasnú úpravu, že táto dočasná úprava je potrebná, že sa v právnych vzťahoch medzi účastníkmi nevytvorí nenávratný stav a že sa neprimeraným spôsobom nezasahuje do právnych vzťahov medzi účastníkmi a že účastník nie je obmedzený spôsobom neprimeraným povahe veci. Pri rozhodovaní o nariadení neodkladného opatrenia súd skúma aj to, či návrh je prípustný z hľadiska ústavno-procesných princípov platných v civilnom procese, či je opodstatnený z hľadiska ochrany ústavou zaručených práv a slobôd, ktoré by mohli byť obmedzené, vylúčené, alebo suspendované výrokom neodkladného opatrenia. Pri prijímaní neodkladného opatrenia, ktoré je opatrením dočasným, prevláda požiadavka rýchlosti konania nad úplným preukázaním uplatneného nároku. K nariadeniu neodkladného opatrenia stačí, ak sú tvrdené skutočnosti aspoň osvedčené, t.j. ak sa javia aspoň pravdepodobnými. Procesnú zodpovednosť v uvedenom smere nesie navrhovateľ neodkladného opatrenia. Vydanie neodkladného opatrenia predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva a aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe bezodkladnej úpravy pomerov.

11. Neodkladné opatrenie vychádza z pomerov a okolností, ktoré existujú v čase rozhodovania. K návrhu musia byť priložené listiny, na ktoré sa navrhovateľ odvoláva. Listinné dôkazy majú pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia osobitný význam, keďže súd nevykonáva plnohodnotné dokazovanie a rozhoduje spravidla bez pojednávania a bez vylúčenia strán (§ 329 ods. 1 CSP). Dokazovanie má v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia povahu osvedčovania. To znamená, že súd na základe dostupných dôkazných prostriedkov zisťuje najvýznamnejšie relevantné skutočnosti, pričom nemusí dodržať formalizovaný postup štandardného procesného dokazovania. Osvedčené skutočnosti následne spĺňajú atribút vysokej pravdepodobnosti a súd z nich pri rozhodovaní vychádza. Dosiahnutie náležitej miery pravdepodobnosti rozhodujúcich skutočností z hľadiska procesného a hmotného práva legitimizuje vyhovujúci výrok, a teda nariadenie požadovaného neodkladného opatrenia. Procesu osvedčovania podliehajú všetky zákonné podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia s osobitným dôrazom na potrebu neodkladnej úpravy pomerov. Súd je povinný vždy dôsledne vyhodnotiť, či je návrh z objektívneho hľadiska presvedčivý, a či reálne došlo k osvedčeniu všetkých skutočností, ktorým je nariadenie neodkladného opatrenia v konkrétnom prípade podmienené.

12. Na zdôraznenie správnosti odvolaním napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd dopĺňa, že pomery účastníkov konania k maloletému dieťaťu sú upravené rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 17P/68/2018–46 zo dňa 30.01.2019. Týmto rozhodnutím bola schválená rodičovská dohoda o styku otca s maloletým dieťaťom. Odvolací súd po preskúmaní obsahu spisu a odvolania matky dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle

návrhu matky, ktorá nepreukázala potrebu bezodkladnej úpravy pomerov a možné ohrozenie maloletého dieťaťa. Pokiaľ sa matka domáha tak závažného zásahu do rodičovských práv otca, akým je zákaz styku, resp. v zmysle jej odvolacieho návrhu aj obmedzenia otca v styku s maloletou, dôvodiac neprijateľným správaním otca vo vzťahu k maloletej, je jej povinnosťou osvedčiť tvrdenia, o ktoré návrh opiera. Za takéto osvedčenie rozhodne nemožno považovať pripojený listinný dôkaz, ktorým je Potvrdenie OR PZ v Trnave o oznámení vo veci podozrenia zo správania G. B. so sexuálnym motívom zo dňa 20.09.2023 a neaktuálne Potvrdenie OR PZ v Trnave zo dňa 15.07.2020 o podaní oznámenia vo veci vyhrážania sa ujmu na zdraví zo strany bývalého priateľa, ku ktorému dochádza od 13.07.2020. Odvolací súd konštatuje, že matka nielenže neosvedčila akékoľvek konanie otca, ale ani dôvodnosť podozrenia nasvedčujúceho jej tvrdeniam. Odvolací súd sa v plnej miere stotožnil so záverom súdu prvej inštancie o nespĺnení podmienok pre nariadenie neodkladného opatrenia v matkou navrhovanom smere. Matka žiadnym spôsobom, ani v odvolacom konaní, neosvedčila existenciu potreby bezodkladne upraviť pomery účastníkov konania bez vykonania potrebného dokazovania, pričom obsahom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sú výhradne len jej tvrdenia. Skutočnosť uvádzané matkou v podanom návrhu a odvolaní, môžu byť dôvodom pre zmenu rozhodnutia súdu o úprave styku otca s maloletou, ale len pokiaľ sa preukážu vykonaným dokazovaním vo veci samej. Iba tvrdenia matky o požívaní alkoholu otcom a jeho nevhodnom správaní bez ich akéhokoľvek osvedčenia, nemôžu mať vplyv na správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie. Treba uviesť, že obmedzenie a zákaz styku rodiča s dieťaťom (ust. § 25 ods. 3 Zákona o rodine) je výnimkou zo všetkých pravidiel, ide o výnimočné riešenie a takýto vážny zásah do výkonu rodičovských práv a povinností môže byť odôvodnený iba takými závažnými okolnosťami zo strany dieťaťa, že ochrana záujmu dieťaťa vyvolala potrebu obmedziť prirodzený kontakt rodiča s ním. Avšak ani takéto rozhodnutie o obmedzení, alebo zákaze styku nemôže byť definitívne. Z intenzity tohto zásahu do práva na ochranu rodinného života vyplýva požiadavka pozitívneho záväzku, to znamená vytváranie predpokladov pre to, aby zúžený alebo prerušený kontakt mohol byť perspektívne obnovený. Pokiaľ súd svojim rozhodnutím styk rodiča s dieťaťom obmedzí alebo zakáže, mal by súčasne urobiť ďalšie opatrenia, aby boli dôvody zásahu do kontaktu medzi rodičom a dieťaťom odstránené.

13. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je správne, odvolací súd ho potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

14. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 CMP.

15. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednomyseľne, pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).